

DUNGENSE HISTORIËN

Onafhankelijk Tijdschrift voor de Geschiedenis van Den Dungen

12^e jaargang, december 2018
Dit is nummer 40.

De omslagfoto toont de linden op de Eikendonk in 1966.

Redactie leovanminderhout@hetnet.nl

De hoeve van Gielis van Doorn op het Griensven

Het gebied tussen Paterstraat, Grinsel en Griensvenneke wordt door een perceelscheiding bij Grinsel 73 in tweeën gedeeld. De oostelijke helft is op Henrik van den Mortel terug te voeren; die wordt in dit artikel niet gedocumenteerd.

Het westelijke deel was in de 14^e eeuw de hoeve van Gielis van Doorn, 8 bunder groot. De percelen daarin zijn vanaf het kadaster van 1832 terug te voeren tot die hoeve, met onzekerheid over een blok met Paterstraat 34 en 40.

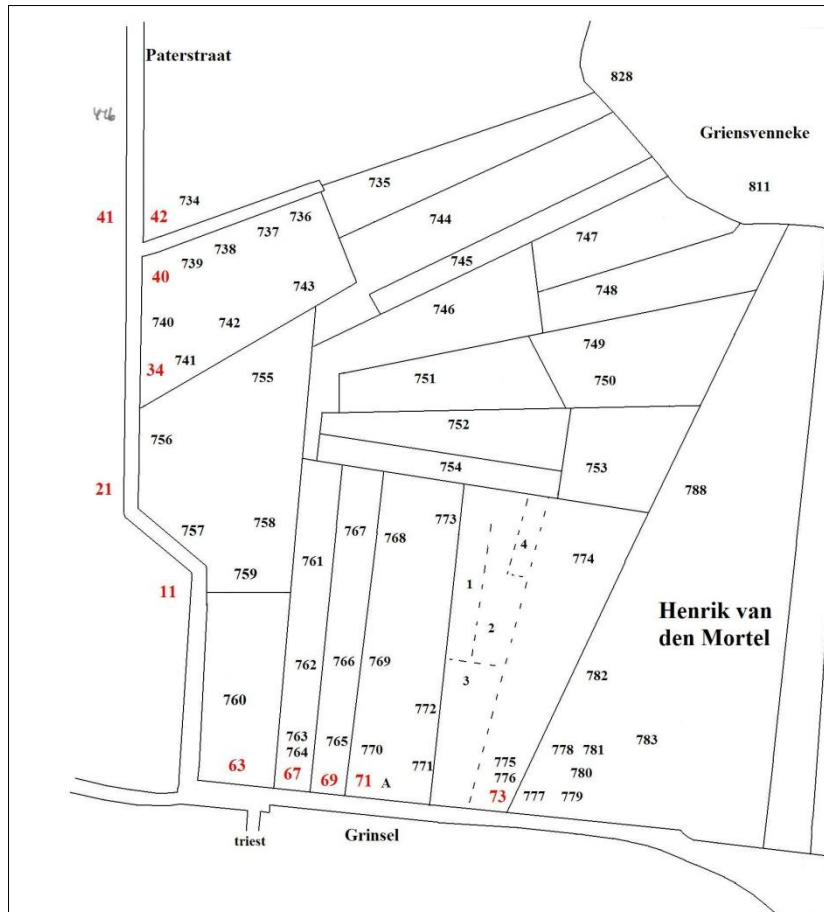

Fig. 1. In het kadaster van 1832 zijn de percelen van de hoeve van Gielis van Doorn in sectie B van Den Dungen genummerd van 746 t/m 776. De 20^e-eeuwse huisnummers zijn in rood neergezet.

In tabel 1 staan de betreffende percelen opgesomd.

Tabel 1

193.3	3L24r	Leendert Mathijs Meulenbroek	Jan vd Kammen	B 747
193v.1	3L24 ½ r	kinderen Jan van Liessum	Jan vd Kammen	B 746
193v.3	8L13r	kinderen Jan van Liessum	Laurens vd Heuvel	B 755 - 757
194.1	3L28r	Antonie Antonie Godschalk	Mathijs Godschalk	B 751
194.2	4L	Willem Hendrik Smits	Adriana F vd Westelaken	B 748
194.2	4L	Willem Hendrik Smits	wed Jan v Grinsven	B 748a
194.3	2L8r	Mathijs Jan van Griensven	Mathijs Godschalk	B 749
194v.1	2L	Mathijs Jan van Griensven	Mathijs Godschalk	B 750
194v.2	3L21r	Willem Hendrik Smits	Mathijs Godschalk	B 753
194v.3	5L	kinderen Jan Aart van Griensven	Nicolaas H v Osch	B 752
194v.3	5L	kinderen Jan Aart van Griensven	Mathijs Godschalk	B 754
195.1	7L4r	Lijske wed. Jan Gerit Wijgengangs	Laurens vd Heuvel	B 758 - 760
195.2	3L26r	Cornelis Huismans	wed Hendrik v Venrooij	B 761 - 764

195v.1	3L26r	Willem Jan van Hannen	Hendrik Schouten	B 765 - 767
195v.2	3L25r	Jenneke wed. Peter Antonie v Griensven	Jan J Onderstein	B 768 - 770
195v.3	1L9r	kinderen Lambert Jan Hermans	Jan J Onderstein	B 768
196.1	29r	Hilleke Antonie van den Heuvel	wed Hendrik v Venrooij	B 773
196.2	1L13r	Lijske wed. Peter Jan van den Heuvel	wed Hendrik v Venrooij	B 771, 772
196.3	13L24r	Antonie Antonie Godschalk	Mathijs Godschalk	B 774 - 776

In de eerste kolom staat de folio in het verpondingsboek 1704 van Den Dungen met het nummer van de post op het blad; in de tweede kolom de grootte van het perceel (L=lopensaat, r=roede), in de derde kolom de eigenaar in 1704, in de vierde kolom de eigenaar in 1832, in de laatste kolom het kadastrummer.

Paterstraat 34 en 40

Gezien de verkaveling lijkt het mogelijk dat deze huizen met hun erven tot de hoeve van Gielis van Doorn hebben behoord.

193.1	2L32r	Willem Hendrik Smits (Pat. 40)	Mathijs Godschalk	B 736 - 739
193v.2	4L10r	Leendertje Leend. Mathijs Vuchts (Pat.34)	Roelof v Heck	B 740 - 743

De steeg tussen nr 40 en 42, die *de lange pad* heette (al is dat waarschijnlijk niet helemaal korrekt) en in de Spekstraat uitkwam, lijkt op een scheidingsweggetje tussen twee voormalige grote perceelcomplexen.¹

Toch kan de oorsprong van B736-743 in het einde van de 14^e eeuw niet anders dan bij Henrik Aalberts van Schijndel gelegd worden. Voorlopig moet de konklusie zijn dat deze erven niet tot de hoeve van Gielis van Doorn behoorden, tenzij Henrik Aalberts van Schijndel ze verkregen had voor de aanvang van het Bosch' protocol rond 1367.

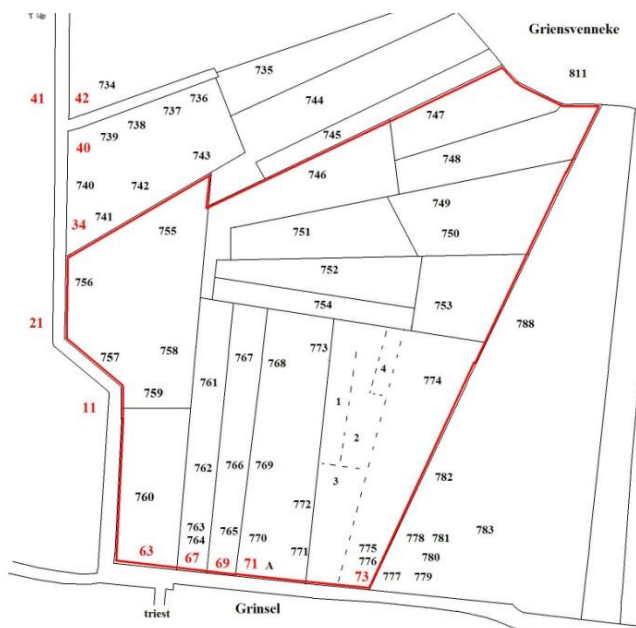

Fig. 2. Hiernaast is met rood aangegeven welk gebied (voorlopig) zeker bij de hoeve hoorde.

Volgens landmeter Willem Mans uit 1704 beslaan de percelen in tabel 1 samen 81 lopensaten, hetgeen in overeenstemming kan zijn met de 14^e-eeuwse opgave van 8 bunder.

Het eerste huis in de hoeve

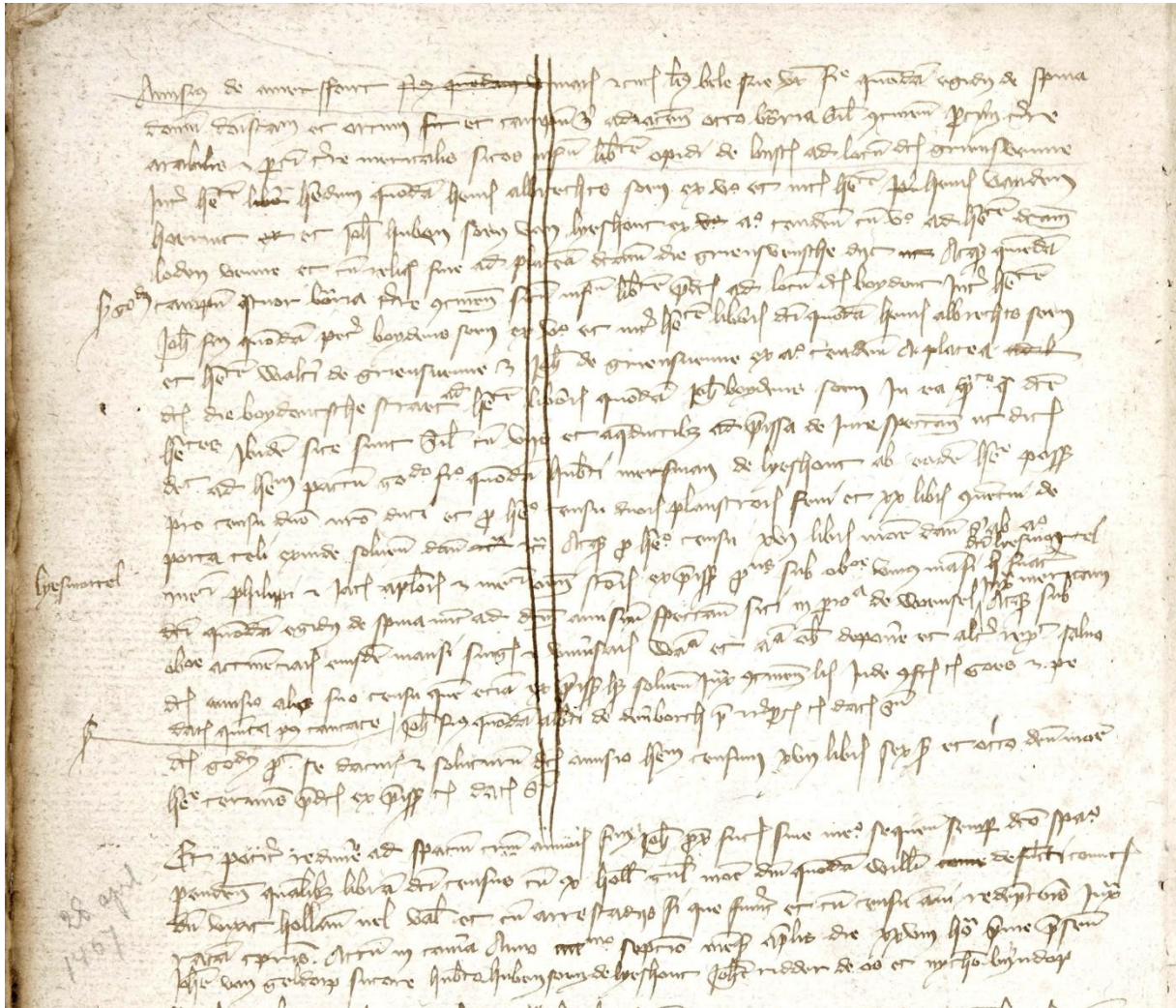
De oudste vermelding van een huis binnen de hoeve is in een akte van 1370 als Gielis zijn hoeve op Griensvenne *te laats recht* (pacht) overdraagt aan Jan Gielyssoen². Waar dat huis stond is niet duidelijk; men zou kunnen veronderstellen op B757.

Pas in een delingsakte uit 1463 blijkt op die plaats inderdaad een huis aanwezig te zijn, toevallend aan Aart Michiels van der Weteringen.³ Maar ook ter plaatse van Grinsel 73 stond toen een huis, en wel van Klaas Jans van Kessel.⁴

Is er een manier om uit te maken welke van die twee boerderijen in 1370 bedoeld werd? In een akte, die hierna nogmaals aan bod komt, uit 1422, is er sprake van een akker van 9 lopensaten tussen *die griendschen dijc* (Paterstraat), Willem Gielissoen (Grinsel 761-764), de straat (Grinsel) en Goijart en Jan zonen [Goijart] Huberts (Paterstraat 755-757), met ½ van een schuur in die akker⁵. Vaak is het zo dat een nieuw huis tot stand kwam door uitbouw van een schuur (bijv. Grinsel 69). Als dat hier ook zo is, dan kan de akte zo geïnterpreteerd worden dat de schuur het begin is van het huis 759 en dat het moederhuis daarvan op 757 gevonden zou kunnen worden. Deze akte maakt het waarschijnlijker dat 757 het oude huis in de hoeve was dan dat Grinsel 73 dat was.

Verkoop van de hoeve in 1407

Een belangrijke verandering was de verkoop van de hoeve. Voor die tijd werd de hoeve verpacht, want Gielis en zijn familie waren geen boer, maar woonden in Den Bosch en verzamelden bezittingen. De koper was Goijart Huben *mersmans* van Lieshout en hij en zijn familie waren wel op het land bezig.

De akte luidt als volgt

Amysius van Amersfoort man en voogd van Beel zijn vrouw dochter van wijlen Gielis de Spina (van Doorn),
huis, hofstad, hof en aanliggende kamp, 8 bunder groot, deels akkerland en deels heide, gelegen in het vrijdom op griensvenne
tussen erf van de erfgenamen Henrik Aelbrechts soen ter ene
en erf van Henrik van den Hoerinc en Jan Huben van Lyeshout ter andere zijde
strekkende van erf genoemd lodenvenne met het ene einde
tot de straat genoemd die griensvensche dijc met het andere einde,

(...)

geeft hij ten pacht aan Goijart zoon van wijlen Hubert mersmans van Lyeshout
om een cijns aan onze heer de hertog (grondcijs),
en 2 voeren hooi en 20 pond voor het klooster van Porta Celi,
en om 16 pond.⁶

Genealogie Goijart Huben

GDD blad 255a

(255)

Goyart¹⁰ Huben^{1 4 5 6 7 8 9 10 11 13 14 15 16 17 18 19 20 21 23}; **des Mersmans**^{1 5 6 7 8 10 15 18 19 20 21}; **van Lieshout**^{5 7 8 15 18 20 21}

= Goyart van den Schoor⁶

leeft in 1416²¹; overleden voor 1435¹¹, voor 1434¹⁵, voor 1424^{5 16}, voor 1423¹³, voor 1422^{1 14}, voor 1420¹⁷, voor 1416⁸

x

...

kinderen:

1. Hubert^{1 5 14 17 19}

2. **Jan**^{1 4 5 6 9 10 11 14 15 17 23}, overleden voor 1463²; zie blad 255d

x Margriet Dappers

3. **Elizabet**^{5 8 11 14 17}

x Willem (Willem⁸) Gielis^{5 8 14 17} Willems^{11 16 20}; van den Dungen^{5 17}, zie blad 17m

4. Goyart^{3 4 5 6 14 16 17 23}; overleden voor 1457²³

5. **Jut**^{5 14 17 19}; overleden voor 1471¹⁹

x Klaas^{14 17 19 22} Jan^{5 8 11}; van Kessel^{5 8 11 14 17 19 22} van Lieshout⁸, zie blad 497
de zoon is Jan²²

5? **Jut**^{12 13}, natuurlijke dochter¹³

x Jan Weijgerganc¹² Jans¹³

Noten bij blad 255a

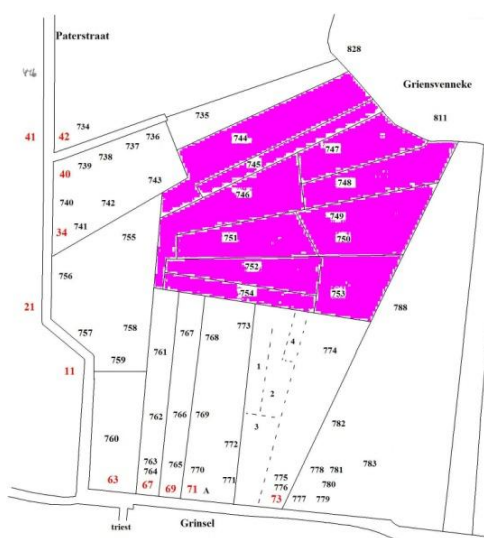
1. R 1192, fo 491, 4-7-1422 [Hubert geeft akker 9 lop. met de helft van de schuur daarin staande (Paterstraat B 757) en hei teinde die akker en ander land ten cijns aan Jan]
2. R 1232, fo 476v, 6-7-1463 [Paterstraat B 757]
3. in cijns 691a staat Goyart Goyart Mersmans van Lieshout
4. belendingen van Grinsel B 770A
5. R 1194, fo 81v, 28-2-1424 [ze doen afstand van een pacht uit goed in Aerle; nog 2 akten]
6. belendingen van Grinsel B 770A en 73, enz.
7. R 1186, fo 99, quinta post reminiscere 1409 [men draagt Goyart een cijns op die hij aan Amisius van Amersfoirt beloofde te betalen uit Grinsel 73, enz]
8. R 1190, fo 38v, 1-12-1416 [Grinsel 73] en [Lieshout]
9. R 1213, fo 182v, 1443 (niet gepasseerd) [Grinsel 56]
10. cijns 691h
11. R 1205, fo 213, 7-7-1435 [Klaas doet tbv Willem afstand van een pacht uit land in ghenen rodevenne in Lieshout; Willem doet tbv Klaas afstand van goederen van w Goyart in Lieshout; Jan Goyart Huben draagt Klaas land in Lieshout op]
12. R 1193, fo 159, 28-11-1422 [akte staat op kop; een pacht uit huis de hamfoirt in Middelrode verkocht door Jan, nu opgedragen aan Jutta]
13. R 1193, fo 360v, 6-5-1423 [Berlicum; huis in die Hamvoirt, Middelrode]
14. R 1192, fo 328v, 29-12-1422 [ze verkopen Jan van Mechelen e.a. land in Stiphout]
15. R 1204, fo 89v, 18-6-1434 [Jan verkreeg pacht uit de goederen van Jan Hubert van der Sporct]
16. R 1197, fo 54v, 14-12-1425 [Willem bekent dat Goyart mag wegen ..]
17. R 1191, fo 508v, in festo magdalene 1420 [ze geven Arnt Roef van den Zythart land in Aarlebeke ten pacht; Henrik Zweertvegher prebuit et reportavit]
18. R 1185, fo 123v, quinta post Cantate 1407 [Goyart krijgt Grinsel 73 ten pacht]
19. R 1240, fo 279, 19-6-1471 [een pacht uit goed in Bakel]
20. R 1262, fo 334, 18-3-1493 [kinderen van Gielis doen afstand van een pacht uit goed in Aerle, welke Goyart had verkregen tegen Arnt Truden van Aerle]
21. R 1189, fo 46, 3-1-1416 [Goyart verkrijgt een pacht die Hubert Mersman beloofde aan Joorden Jan Lievenoghe; opdracht van die pacht door Joorden in R 1187, fo 46, in profesto epiphanie]
22. R 1231, fo 3, 7-10-1460 [opdracht aan Peter z Paulus Theeus (497) van een pacht uit schuur en hof in Arle bij beke, op donckervoint, die Jan z w Hubert Mersman van Lieshout had verkregen tegen Evert Mijs van Lieshout]

De heide in de hoeve

Tot de hoeve behoorde een stuk hei. Dat werd in het begin van de 15^e eeuw in vieren verdeeld. In een akte uit 1422 wordt de ligging van die hei omschreven als gelegen tussen:

- wijlen Henrik van den Hoornik (Grinsel 83),
- Henrik *smeeds* van Bruggen (Paterstraat 34),
- Gijb Loden (het griensvenneke),
- Klaas van Kessel (Grinsel 73) en Goijart en Jan zonen van w Hubert (B768-773)⁷.

Dit stuk heideland zou dan B746-755 kunnen zijn.

Het deel van Hubert, zegt de akte, was $\frac{1}{4}$ van die heide en lag ten noorden van het land van Willem Gielissen. Terugwerkend vanaf 1832 en 1704 vinden we voor de eigenaren van delen van die heide:

746-748 Jan Jan Goijart Huben in 1450.

749-751 Jan Goijart Huben in 1425.

752-754 Willem Gielissen man van Elizabet in 1451.

Het kwart van Hubert was dus B749-752. In de akte van 1422 gaf hij het kwart ten cijns aan zijn broer Jan Goijart Huben.

We weten nu drie van de delers: Jan, Hubert en Elizabet.

Fig. 3. De heide in de hoeve van Gielis van Doorn die in vieren werd verdeeld (paars). Ook 761-767 was toen nog heideland.

Op zoek naar de vierde deler

Tabel 2					
192v.3	3L	Jenneke wed. Gijsbert Antonis Vuchts	Roelof v Heck	B 735	
193.2	9L15r	Willem Hendrik Smits	kind Antonie M Godschalk	B 744	
193.2	9L15r	Willem Hendrik Smits	Johanna v Zeeland	B 745	

Van de akkers 744 en 745 zijn geen eerdere akten dan een uit 1450 bekend. Toen deden de kinderen van Henrik *die smyt* van Bruggen ten behoeve van Goijart *die smyt*, hun broer, afstand van akkerland op *griensvenne*, gelegen tussen Jan van den Schoor (=Jan Jan Goijart Huben, 746-748), Jan *die smyt* (B735), *lodenvenne* en Jan *die smyt* (Paterstraat 34).

De veronderstelling dat het vierde kwart van de heide toebedeeld was aan Goijart zoon van Goijart Huben wordt ondersteund door 2 argumenten.

1. Goijart z w Goijart Hubensoen verkreeg het eeuwige recht van overweg van Willem z w Gielis Willemssoen over een stuk heide van Willem (Grinsel 67-69 en B752-754) naar een stuk heide van Goijart (B744+745).⁸ Dit is de enige akte waaruit blijkt dat Goijart een stuk in de heide bezat.

2. Dat Henrik *smeeds* een zoon Goijart had is begrijpelijk als we aanemen dat Goijarts moeder een dochter van Goijart Goijart Huben was. Als Henrik *smeeds* en zijn vrouw het vierde kwart van de heide bij erfenis hebben gekregen, is het natuurlijk niet te verwachten dat er een transportakte kan worden gevonden.

Een overzicht van akten m.b.t. Henrik de smid van Bruggen staat in GDD 385.

Henrik die Smyt^{8 11 23 33} **van Bruggen**^{1 4 5 6 7 9 10 12 13 15 17 18 19 22 30 32} Henriks^{3 5 16 20 21} van Lieshout²; van Doerne⁵
Henrik Smeeds²⁸

overleden voor 1490⁸, voor 1473²⁸, voor 1463²², voor 1461^{4 7 9}, voor 1455³², voor 1450^{1 6}, voor 1440²³, voor 1436¹⁵

x

dochter van Goijart Goijart Huben?

kinderen:

1. **Henrik**^{1 4 8 9 12 13 15 22 28 30 32} die Smyt^{1 6 23 29}, zie blad 384

2. Heijlwich^{1 4 8 9 10 11 12 30},

overleden voor 1501¹², voor 1498¹¹, voor 1493¹⁰, voor 1490⁸

x (2744) Henrik van den Schoetacker^{1 4 11 22 27 31} Dirks^{6 8 9 10 13 14 24 25 30};
woont op DD²⁷; overleden voor 1493²⁷

3. Elizabet^{1 31 33}

x Goyart Henrik Jans^{1 6 8 31 33}; overleden voor 1460³¹

4. Jan^{1 2 4 6 7 8 9 11 13 22 28 30 32} die Smyt^{1 29 31}; overleden voor 1481²

x (803) Heijlwich² Peter die Vrieze⁷

5. Goyart^{1 4 6 9 32} Smeets²⁶

x (236a) Beatrijs²⁶ Wouters Schouderman; overleden voor 1461²⁶,

Noten bij blad 385

1. R 1220, fo 192, 6-2-1450 [diverse akten van renunciatie; Litsestraat B465; ook noot 7]

2. belendingen van Paterstraat 34

3. R 1188, fo 281, 30-10-1413 [Henrik koopt huis Litsestraat B 465]

4. R 1231, fo 192v, 5-3-1461 [verkoop van Bospad 52*]

5. R 1192, fo 156, 1421 (niet gepasseerd) en R 1186, fo 244v, 1409 [Henrik koopt Paterstraat 34]

6. R 1220, fo 192v, 6-2-1450 [ze doen tbv Henrik afstand van Woud 7]; staat er Stadeacker i.p.v. Scoetacker?

7. R 1231, fo 180v, 20-1-1461 [IJvelaar A 299]

8. R 1259, fo 174, 17-6-1490 [Henrik verkoopt hei op Griensvenne met de gebouwen erop; Paterstraat 42]

9. R 1232, fo 137, 15-12-1461 [helft van de garstacker op eikendonck, dat Goyart tegen Laureijns van den Bruekelen verkreeg; ze dragen dat land op aan Simon Folkarts van Amsterdam (blad 236a); deze verkoopt ander land aan Henrik Dirks van den Scoetacker]

10. R 1262, fo 220-220vv, 15-6-1493 [land in Middelrode, een pacht]

11. R 1267, fo 5v-6, 30-12-1498 [pacht uit huis in Berlicum opten veedijck en uit land in Rosmalen]

12. R 1270, fo 198, 25-10-1501, deling goederen van Heilwich [land op de Hoijdonck, op Griensvenne en op de Eijckendonck, en in Schijndel; pachten]

13. R 1270, fo 102v, niet gedateerd [land op die eijckendonck dat vroeger van Simon Folcards was]

14. R 1251, fo 568v, 21-2-1482 n.st. [koopt cijns uit Maaskantje B 928]

15. R 1207, fo 7, 18-10-1436 [koopt akker 6 lop op Griensvenne; Paterstraat B409]

16. R 1195, fo 227, 9-7-1425 [Henrik verkrijgt tegen Jan Watermaal een cijns uit Litsestraat 60]

17. R 1194, fo 2, 14-10-1423 [Henrik verkoopt land op die hogestraet GbH aan de broers Vogel]

18. R 1190, fo 462v, 15-9-1418 [Henrik verkrijgt cijns uit Grinsel B 779]

19. R 1190, fo 209, 1-7-1417 [Henrik verkrijgt land op die hogestraet GbH van de kinderen Aalbert Heijjensoon]

20. R 1186, fo 244v, 30-9-1409 [Henrik koopt Grinsel B 779]

21. R 1186, fo 443v, 31-7-1410 [Henrik koopt land in die hoydonc van Jan Michiel Loden]

22. R 1232, fo 288, 15-3-1463 [Willem van Baerle z Jan nat z w Jan die Smyt verkreeg tegen hen een cijns uit land op reijndonck]

23. R 1210, fo 286v, 15-1-1440 [Henrik draagt een akker in GbH en een akker bij de kapel van DD op aan Willem Zuetman; Henrik had die akkers verkregen van Agnes Jan Bogarts]

24. R 1252, fo 198v, 2-12-1482 [Henrik verkoopt Spurkstraat 80]

25. R 1241, fo 328v, 28-2-1472 [Henrik koopt Spurkstraat 80]

26. Illustre OLV-broederschap, Den Bosch, inv.nr. 119, fo 180v, 1460/1461 [betaald inschrijfgeld dodenboek]

27. Illustre OLV-broederschap, Den Bosch, inv.nr. 122, fo 246v, 1492/1493 [betaling doodschuld]; Illustre OLV-broederschap, Den Bosch, inv. nr. 124, fo 25 vermeldt de betaling van doodschuld tijdens het leven, de betaler is overleden, in 1501/1502.

28. R 1242, fo 167, 17-3-1473 [Henrik draagt Jan de ½ op van huis en land in Doerne dat zij samen verkregen hadden tegen Arnt Colen; nog 2 akten]

29. R 1241, fo 349, 11-5-1472 [Henrik Smeeds en zijn broer Jan verklaren dat Henrik Scouwerman (236a) in Den Bosch in de St. Jan werd gedoopt ende corsten gedaan; Henrik was zijn peter]
30. R 1231, fo 186v, 12-2-1461 [ze verkopen H den D. een huis in Sch. in d elschot aen die voert]
31. R 1230, fo 182, 7-2-1460 [Henrik en Jan zijn executeuren testamentair van Goijart x Lijsbet; ze doen afstand van huis aen den borne, die voert, in Sch t.b.v. heer Henrik z w heer Herman Wouters pbr en Lucas Arnt Henriks]
32. R 1226, fo 228, 22-11-1455 [Goijart verkoopt Jan Amelrix pbr een kamp broek- en heiland GbH, brant; Henrik ziet van vernadering af; Goijart verkoopt B406 aan Jan]
33. R 1226, fo 254, 2-1-1456 [[Goijart x Elizabet dragen Henrik z Wellen van Mughoevel een cijns uit land GbH op, die Henrik had verkregen tegen de kinderen Dirk van Thede]

Het perceel B735 daarentegen werd door Henrik *smeeds* van Bruggen in 1410 gekocht van de erfgenamen van Aalbert Heijnen van Schijndel⁹ en behoorde toen niet tot de hoeve van Gielis van Doorn, maar was deel van het blok met Paterstraat 34 en 40. Er is echter een probleempje met de belending van Henriks aankoop.

Deze luidt

- Engbert Vilt (Paterstraat 42, B732-734),
- Henrik Henriks *smeeds* van Bruggen (Paterstraat 34) en Margriet Lathouwers (Paterstraat 40),
- de straat (hier zou B744+745 hebben moeten staan),
- kinderen Lodewijk van der Sporct (griensvenneke).

Als het een foute interpretatie is om dit land voor B735 te houden, zou 735 toch nog onderdeel van Goijarts kwart van de heide kunnen zijn en dus ook een voormalig deel van de hoeve van Gielis van Doorn.

Ontginning van de heide

De ontginning van heide binnen de hoeve vond zijn beslag einde 15^e eeuw. De laatste keer dat een perceel als heide wordt aangeduid is

bij

752-754 en 746-748 in 1461¹⁰

761-767 in 1506¹¹.

749-750 in 1527¹².

Het extensief gebruik van landbouwgrond werd dus in de hoeve van Gielis van Doorn beëindigd kort na 1500.

Verdeling van de hoeve

De omvang van de hoeve van Gielis van Doorn rond 1400 is nu bekend, zie figuur 4.

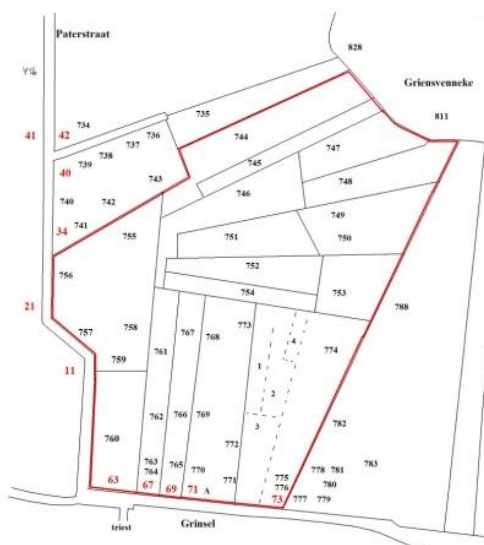
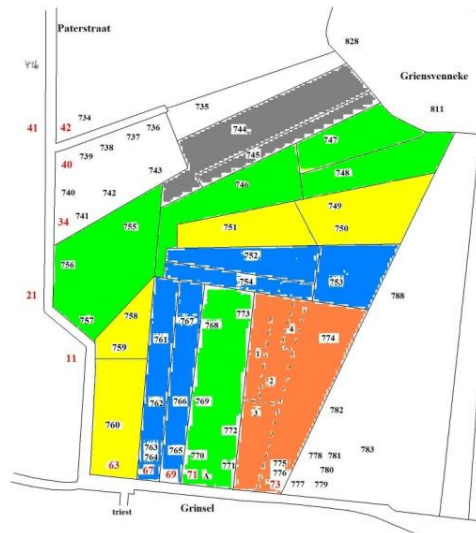

Fig. 4. De omvang van de hoeve van Gielis van Doorn rond 1400.

We kunnen nu een kaartje tekenen met de verdeling van de hele hoeve, zie fig. 5.

Fig. 5. Verdeling van de hoeve ca. 1416.
 Groen: Jan 746-748, 755-757 en 768-773,
 Geel: Hubert 749-751 en 758-760,
 Rood: Jut 774-776,
 Blauw: Elizabet 761-767 en 752-754.
 Grijs: Goijart 744+745.
 Deze figuur berust op rekonstruktie, de delingsakte is niet bewaard.

B760

De akker op de hoek van Paterstraat en Grinsel, waarop Grinsel 61-63 en midden 20^e eeuw het rijtje Paterstraat 10-24 werd gebouwd, is in de akten volledig te volgen vanaf 1463 tot aan 1832.

Bij de deling van de goederen van Jan Goijart Huben en zijn vrouw Margriet Dappers (GDD255d) - deze deling is bewaard gebleven¹³ - tussen hun 7 kinderen, kregen de schoonzonen Lodewijk Lodewijks van den Strijpt en Wautger Gerards van den Yevelaer elk de helft van een akker van 6 lopensaten, Wautger het noordelijke en Lodewijk het zuidelijke half.

Beiden verkochten ze hun halve akker aan hun zwager Jan Jan Goijarts Huben ofwel Jan van den Schoor, zodat deze de hele akker van 6 lop had, waarvan de belending in 1471 werd opgeschreven als

- Peter Jans van Berlikem (Grinsel 67+69)
- de straat (Paterstraat of de Griensvense dijk)
- Arnt van der Weteringen (B759)
- de straat (Grinsel)¹⁴.

Weduwe Heilwich Gerongs van Griensvenne verkocht na de dood van Jan van den Schoor de akker aan Willem Jans van Baarle¹⁵.

GDD blad 2715

Willem¹ 6 Jans² 4 5 7; van Baarle¹ 2 4 5 6 7
 woont op die Dungen⁴; overleden voor 1514¹ 5; is koster³

x
 (99)

Katarina Jans van Griensven⁶ Rutten
 overleden voor 1501⁶

xx
 (3477)

Katarina¹ 5 7 Jans van Blitterswijck² Robbrechts; van Baerl⁵
 woont in DB⁵

Noten bij blad 2715:

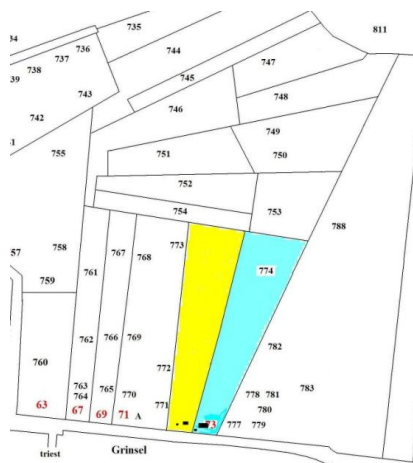
1. R 1284, fo 443, 19-8-1514 [Willem kocht Paterstraat 40; Katarina legateerde het aan Dirkske Jan Robbert van Blitterswijck]
2. R 1255, fo 77, 19-1-1486 [Willem koopt Paterstraat 40 en draagt het Katarina op; er staat niet dat Katarina zijn vrouw is]
3. zie belendingen van Woud B1400.
4. Illustre OLV-broederschap, Den Bosch, inv.nr. 119, fo 174, 1460/1461 [Willem betaalt intredegeld]
5. R 1285, fo 488, 27-1-1515 [de kapelmeesters DD dragen een cijns uit land in Sch. op d oetelaer after de brake op aan Jan z w Ricout van den Oeteren [Oetelaar!], welke cijns Katarina had gelegateerd aan de kapel]
6. R 1269, fo 40v, 25-2-1501 [Cool x Margriet (107) dragen goederen van w Katarina dr w Jan van Griensven zijn tante op aan zijn broer Rutger]
7. R 1308, fo 382, 17-12-1527 [de kapelmeesters dragen Antoon Jans van den Mughovel B760 op]

In haar testament legateerde Katarina van Baarle deze akker aan haar broer heer Robbert van Blitterswijk als lijfrente en na zijn dood als pensioen voor Jan Rutten in Den Dungen. Jan Rutten droeg de akker op aan de Dungense kapelmeesters Jan Willem Rutten, Jan Gielis Wijgergangs en Gielis Henrik Gielis als bijdrage in de kosten van reparatie van de kapel.¹⁶ Vijftig jaar later verkochten de kinderen van Andries Antoons van den Mughevel de akker aan Delis Jan Delis Wijgergangs.¹⁷ Vanaf 1688 hoorde de akker bij het huis op B759 van Jan Gerits Wijgergangs.

Heesterveld

Er zijn weinig veldnamen bekend in de hoeve van Gielis van Doorn. *Heesterveld* is er een. De boomgaard van Fons Smits lag in het Heesterveld, dat moet zijn geweest op B751. Percelen waarvoor ooit de naam *heesterveld* werd gebezigd zijn B747-755, 790, 799 en 811.

De splitsing en samenvoeging van Grinsel 73

Het erf B774-776 was in handen van Klaas Rutten van Griensven gekomen¹⁸ en zijn dochter Elizabet met haar man Arnt Willems van der Donk lieten in 1587 een huis met 2 malderzaad land na. Bij de deling daarvan kregen Jan Jan Delis Wijgergangs en zijn vrouw Henrikske Henrik Klaas Rutten er de ene helft van, met een huis en esthuis, en Rutger Rutger Klaas van Griensven (vader van Rogier die schepen van Den Bosch werd) en de kinderen van Peter Comans en zijn vrouw Yda Rutger Klaas de andere helft, met een schuur en esthuis.¹⁹ Zie fig. 6.

Fig. 6. Splitsing van B774-776 in 1587.

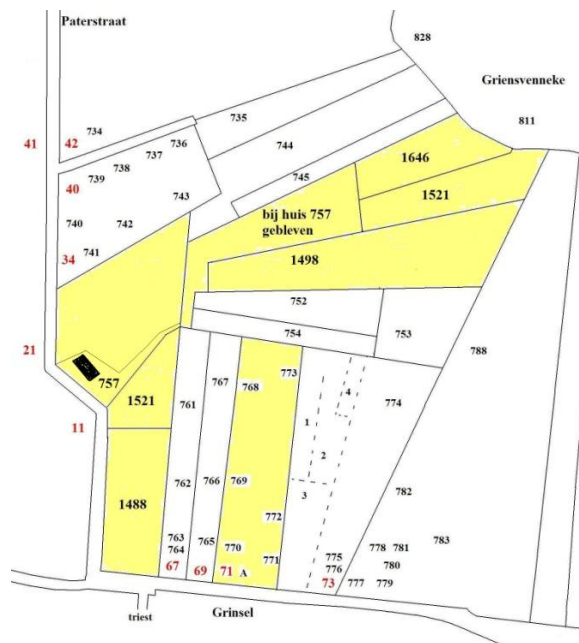
De rechter helft bleef bestaan als boerderij en kwam aan Corstiaan en Antoon Godschalk.²⁰ Op de linkerhelft werden de schuur en het esthuis afgebroken en was het perceel al in 1592 een akker van 1 malderzaad, die verder werd verdeeld, en daarna verkocht aan de buurman van nr. 73.²¹ Daarmee was B774-776 weer 1 huis met 2 malderzaad land geworden.

De vreemde vorm van het perceel B746.

Het bezit van Jan Goijart Huben midden 15^e eeuw kon in 2 delen worden gezien, Paterstraat B757 met akkers tot aan het Griensvenneke, en het land waarop Grinsel 71 zou komen.

Arnt Michiels van der Weteringen en zijn vrouw Lijsbet Jan Goijart Huben en hun erfgenamen verkochten er delen van, zoals in fig. 7 is getekend.

Fig. 7. Het bezit van Jan Goijart Huben in de hoeve van Gielis van Doorn (geel), midden 15^e eeuw, met jaartallen van verkoop. Ondergrond kadaster 1832.

De kadasterkaart van 1832 laat mooi zien hoe het achterland van 757 kon worden bereikt over de *misse* van het huis. Dat weggetje naar het *Heesterveld* heeft bestaan tot in het laatst van de 20^e eeuw, terwijl het huis al in 1882 was afgebroken.

Het versnipperen van de hoeve was in ieder geval rond 1416 al bezig (splitsing nadat Goijart Mersmans was gestorven). En zelfs al eerder als het zo is dat Henrik Aalberts van Schijndel er een deel van had verworven.

Overigens moet worden benadrukt dat het dan gaat om de eigendom. Over het grondgebruik tijdens Gielis van Doorns eigenaarschap van de hele hoeve bestaat geen enkele informatie, maar vermoed kan worden dat het oppervlak heide er groter was dan in figuur 3, en zelfs dat er nog een restant bos zou kunnen zijn geweest.

Tenslotte

Om terug te komen op Paterstraat 34 en 40, nog een paar opmerkingen. De steeg tussen 40 en 42 zou wel eens te toegang kunnen zijn geweest in de 16^e eeuw naar de percelen 744+745 die toen immers van dezelfde eignaer waren als het huis Paterstraat 42, nl. Willem Rutten van Griensven en daarna zijn zoon Jan. Toen de akker nog van Henrik *die smyt* was, was deze steeg niet nodig, want hij bezat immers Paterstraat 34. Het is dan schijn dat de steeg een scheiding tussen grote perceelcomplexen was, zoals eerder werd opgemerkt (blz 43).

Bovendien was Paterstraat 42 eveneens van Henrik Aalberts, zodat speculatie over afsplitsing van een deel van de hoeve van Gielis van Doorn dient te gaan over het blok 733-743.

Fig. 8. Luchtfoto (1953 VII-195) van de hoeve van Gielis van Doorn. Het Grinsel begint aan de linkerrand in het midden, aan de rechterzijde van de foto verloopt de Spekstraat van boven naar beneden. In het Griensvenneke staat alleen de boerderij nr. 10. Vooraan de Paterstraat staat het pas gebouwde rijtje woningen met de nrs. 10-24. De schaduw van de elzen langs de lange pad begrenst min of meer de hoeve aan de bovenkant in de figuur, de duidelijke scheiding tussen Grinsel 73 en 77 aan de onderkant. Enkele boomgaarden, die zorgen dat 's morgens een vogelkoor je wakker zingt, zijn zichtbaar op 744, 751 en 755.

Die lede

Engbert van den Campe, die in het midden van de 14^e eeuw leefde en in Den Dungen woonde, kocht van de stad Den Bosch een kamp land van 11½ morgen, genoemd *die lede*; vermoedelijk was dat in 1340 toen 1000 morgen gemeijnte van Den Bosch werden verkocht.²² Engbert en later zijn kinderen en kleinkinderen hadden daarvan een brief met het grote zegel van de stad.

Een deel ervan ter grootte van 3 morgen werd in vroeg stadium verkocht.

De resterende kamp van 9 morgen werd verdeeld in 6 porties tussen de kinderen van Jan Engberts van den Kamp, nl. Katharina, Beel de oude, Beel de jonge, Sophie, Henrik en Jan²³. Kort na 1400 treffen we die deelkampen aan als vier kampen van 1/6 part ofwel 1 à 1½ morgen, en een van 2/6 part ofwel 3 morgen.

In figuur 9 is de kamp van 9 morgen geel omrand, de kamp van 3 morgen groen.

Aan de vaartgraaf lag nog een veldje *het ledeken*.²⁴

Lede zowel als *ledeken* (en *leij*) zijn waternamen, betrekking hebbend op de eertijds natuurlijke waterloop die Dungense vaartgraaf werd.²⁵

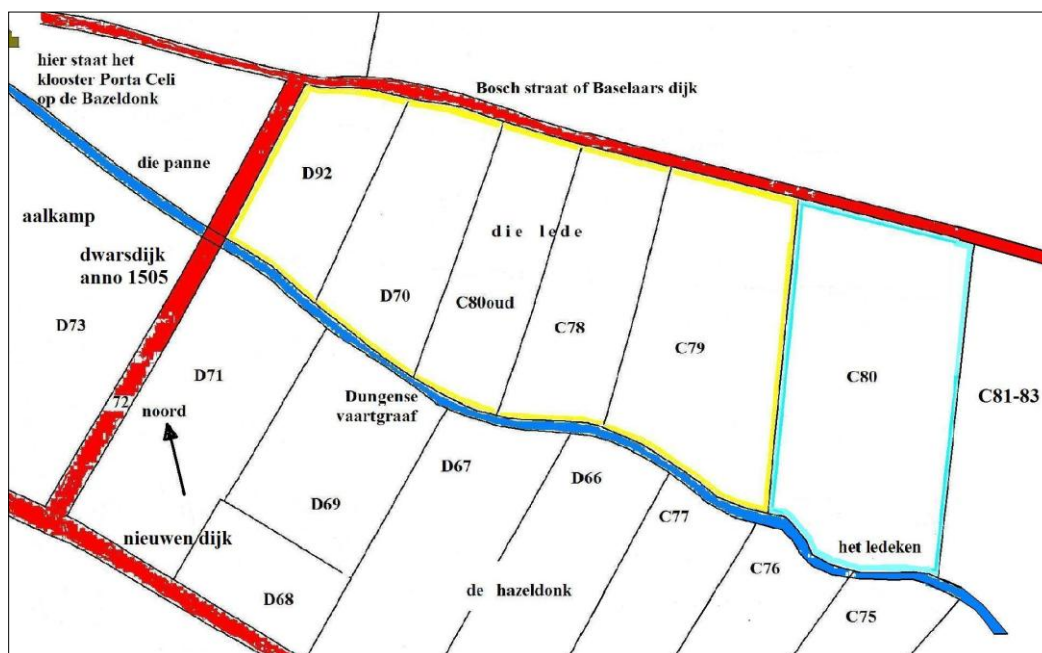

Fig. 9. Rekonstruktie van die lede.

Hoe kom je erachter of deze rekonstruktie klopt?

De inleiding van dit artikel bevat niet de inhoud van documenten, maar bestaat uit de konklusies die daaruit getrokken konden worden, althans die de schrijver dezes daaruit getrokken heeft.

Als u, lezer, wilt zien of u dezelfde konklusies uit de historische bescheiden kunt trekken, of dat u er juist iets anders uit wilt opmaken, kunt u dat doen door het oplossen van de puzzel.

De interactieve gezelschapspuzzel *die lede* (voor 1 of meer personen)

De spelregels

Begonnen wordt met de vermeldingen van 7 percelen in het Dungense verpondingsboek van 1704; de puzzelstukjes 1 t/m 7. Het kadastrale perceelsnummer daarvan is bekend.²⁶

Rangschik de puzzelstukjes van 1 t/m 7 op de juiste plaats op de rekonstruktiekaart, en ga verder met nr 8, dan nr 9, en zo voort en eindig met nr 77. Gelukkig zijn het geen 1000 stukjes.

Vergeet niet de belendingen van de percelen in elke akte in uw overweging mee te nemen op welk vakje een puzzelstukje thuis hoort.

Om het spel niet ingewikkelder te maken dan nu nodig is, zijn soms als hulp tussen haakjes kadastrale nummers toegevoegd in de belendingen als deze buiten het kader van *die lede* vallen. Meestal staan

eigenaren van de belendende percelen in de volgorde enerzijds - anderzijds, aan het ene einde - aan het andere einde (zoals voorgedaan in nr 8), maar niet altijd (bijv. in nr 27).

Omdat aktes in de puzzelstukjes dateren van voor de aanleg van de kanaal (in 1822) kunt u niet helemaal afgaan op de kadasterkaart (figuur 10), maar dient u de rekonstruktie (figuur 9) te gebruiken.

Werkwijze

Het spel werkt het beste als u de stukjes 1 - 77 afdruckt en van elkaar los knipt en die in oplopende volgorde op hun eigen plaats op de kaart legt.

U eindigt dan met op elk stapeltje bovenop een akte uit het begin van de 15^e eeuw. Het spel is nu bijna ten einde.

Konklusies trekken

Elk stapeltje vertelt met de puzzelstukjes de eigendomsgeschiedenis van de 7 percelen en samen die van de hele kamp *die lede*. Ondertussen hebt u een hoop genealogische kennis opgedaan.

Bovendien kunt u controleren of de mee geleverde rekonstruktie hierboven overeenstemt met de gegevens in de puzzelaktes en uw eigen konklusies.

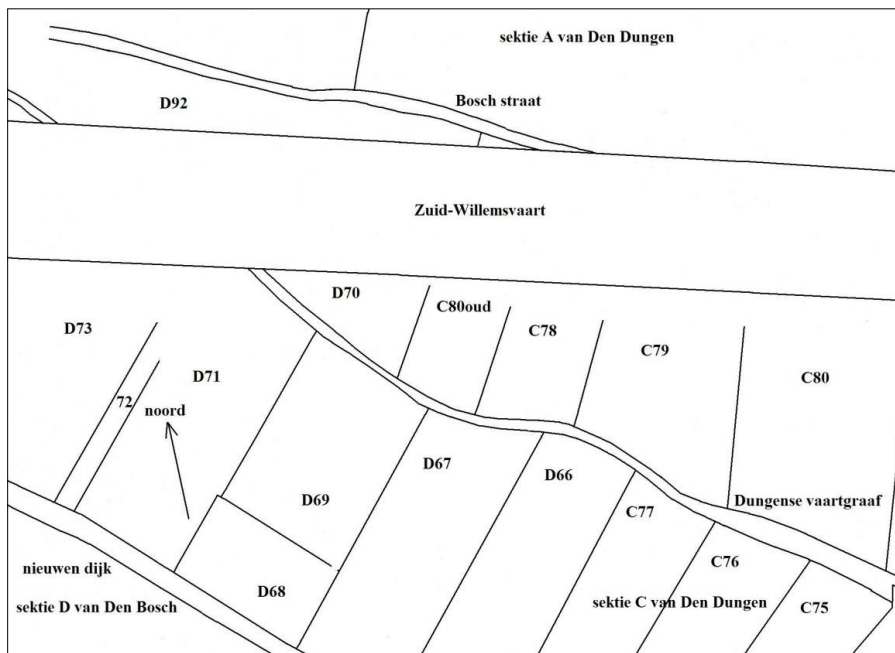

Fig. 10. Op de grens van sectie D van Den Bosch, en de sekties A en C van Den Dungen in het kadaster 1832 snijdt de Zuid-Willemsvaart door de percelen D70 - C80.

De puzzelstukjes

- 1 t Convent van de Clarissen heeft 3 m (morgen). C80
- 2 Jan Adriaan de Vos had het leeken, in de vaartgraaf weg gesteeken. Geen kadasternummer.
- 3 Jan Gerits van de Westelaken en Zebert Gerits van de Westelaken hebben elk de helft van 3 morgen. C 79
- 4 Antonie Antonissen Godschalk heeft 1½ morgen. C78
- 5 Geurt Dirk Eikemans heeft 1½ morgen. C80oud
- 6 Jan Ooms den jongen heeft 1½ morgen. D70
- 7 De kinderen Jan Aarts van Griensven hebben 1½ morgen naast den baselaars dijk. D92
- 8 Jan Gerit Zeberts van der Westelaken
x (= Gerit en Anna getrouwd)
Anna Hendricx

- erft de helft van een camp hoeijlants, 3 morgen, in t bosch broeck
tussen der clarissen camp aan de ene zijde
erfgen. Teunis Teunis Godschalk aan de andere zijde
de bosstraat aan het ene einde
de vaartgraaf aan het andere einde.
R1636, fo 133v, 9-4-1695
Bij dezelfde deiling krijgt zijn broer Zebert de andere helft.
- 9 Adriaan Dirk Jan Peters, overleden 15-11-1685, laat na $\frac{1}{3}$ van een camp van $1\frac{1}{2}$ m op t bosch broeck
tussen de vaartgraaf
de straat.
R1908, fo 5
- 10 Willem Geurts en Huijbert Jan Peters als voogden van de kinderen van
Dirk Jan Peter Eijkemans
x
Willemke Arien Jans van der Merendonck
erven eenen hoeijcamp op t bosch broeck, $1\frac{1}{2}$ m
tussen Mathijs Huijbert Ariens
Goijaart Leenderts
de vaertgraaf
de gemeijne bosche straet.
R1652A, fo 91v, 20-4-1683
- 11 Jan Aart Jans van Griensven
x
Crijntje Peter Willem Ariens
erft een hoijcamp op het bosch broeck
tussen de baselaars dijck
wed Jan Corst Henriks Spierinx oostwaarts
de straat
de vaartgraaf.
St.Michielsgestel R58, fo 175, 12-1-1682
- 12 Oijke Jan Hendriks Eijckemans
x
Geertruijt Joosten
[haar 1^e huw met Jan Arien Henrix de Vos; GDD314a]
erft een veltjen hoeijlants, in t bosch broeck, rontsom in de vaartgraaf, behalve 1 zijde naast den
claren camp.
R1647A, fo 84, 13-1-1674
- 13 Alsoo midts seekere erffscheijdinge tussen Ida Lamberts van der Meulen wed van Frans Matheus van der
Merendonck en Matheus van den Nyevelaer zoon wijlen Rombout van den Nyevelaer en Maria Peter
Havens e.a.
 $1\frac{1}{2}$ m hoijlants buijten St. Antonis hekel, 13-1-1660...;
Soo sijn gestaan voor schepenen
Ida voorn,
Matheus, Klaas en Jan zonen Jan Claas Brants en hun zusters
die $1\frac{1}{2}$ m hoijlants
tussen Jan Corst Spierinx en den gemeijnen wech ter weder sijden
de gemeijn straet
de vaartgraaf
hebben zij opgedragen aan Aart Jans van Griensven.
R1592, fo 396v, 15-3-1660
- 14 Onbedeijlt is gebleven bij
Ida Lamberts van der Meulen
weduwe van
Frans Matheusen van der Merendonck 4/9, en
Matheus en Metke kinderen Rombout van den Yvelaar

x

Maria Peter Havens

- 1½ m hoijlants buijten St. Antonis hekel.
R1592, fo 268, 13-1-1660
- 15 Henrik, Antonis en Aelke kinderen van Huijbert van der Merendonck, en
Henrik Goijart van Kempen
x
Marijke Huijberts van der Merendonck
hoij oft weijlant in t bosch broeck, genoemt het leken, ½ m
tussen de clarissen noordwaarts
de vaartgraaf zuid-oostwaarts
Marieke wed Henrik Dierks
de vaartgraaf,
gekomen van Willem Huiberts van der Merendonck,
hebben zij vercoft aan Jan Hendriks Eijckemans.
R1586, fo 22, 28-10-1656
- 16 Jan Peters [Eikemans]
x
Willemke Adriaan Jans van der Merendonck
x
Dierxke Delis Jeronimus
erft eenen hoijcamp int bosch broeck
tussen Antonis Aart Jan Dirx
kinderen Sebert Lamberts
de vaartgrave
de straat.
R1578, fo 28, 29-10-1652
- 17 Lambert Sebert Lambert Vuchts
x
Heijlke Jan Delis Weijgergancx
krijgt bij deiling de camp aan de bosstraat, 1½ m
tussen de straat oostwaarts
de vaart westwaarts
Marie Jacobs noordwaarts
Adriaan van der Merendonck zuidwaarts.
Berlicum R58, fo 17v, 20-7-1651
- 18 Gerard Pauls borger van Den Bosch
een camp hoijlants, 2 m, buiten St. Antonis poort of heeckel
tussen wed Adriaan van der Meendonck
wed Henrik Dirk Seben
de vaartgraaf
heijrstraet
welke kamp hij had gekocht van Jenneke Jacobs van Dijck
x
Herman van Wel
op 8-12-1649,
draagt hij op aan Theunis Aertsen [Godschalk]wonende Den Dungen.
R1605, fo 97, 21-1-1650
- 19 Maria Huijbert Antonis Gerards
weduwe van Jacob van Dijck
een stuk hooijlants, in t bosch broeck
tussen wed Adriaan van der Merendonck
wed Henrik Dircx Seben
de vaartgrave
de heijrstraete
draagt zij op aan
Johanna dr Jacob van Dijck z Jan Jacobs van Dijck [dr =dochter van]

- x
- x Maria
Herman van de Wiel.
Deze draagt het land op aan Gerard Pauwels.
R1572, fo 436, 8-12-1649
- 20 Jan z w Willem Willems Cuijper, 24 jaar (z w = zoon van wijlen)
- x
- w Heijlke dr Dierk Adriaans
de helft van eenen camp hoijlants van 1½ m in het bosbroeck
tussen Marike wed Henrik Dierx
de andere helft van Jacob Jans van Schijndel hiertegens afgedeijlt
de vaartgraaf
de gemeijn straat,
welke ½ Dirk z w Willem Willems den Cuijper had opgedragen aan Jan 5-3-1632,
draagt hij op aan Jacob Jans van Schijndel.
R1509, fo 224, 29-3-1632
- 21 Dirk z w Willem Willems Cuijper
- x
- w Heijlke dr w Dierk Adriaans
de helft van eenen camp hoijlants van 1½ m in het bosbroeck
tussen Adriaan Jans van der Merendonck
de andere helft
de vaartgraaf
de straat,
die Dirk te deel gevallen was bij deijling van 18-1-1631,
draagt hij op aan zijn broer Jan.
R1509, fo 161v, 5-3-1632
- 22 Willem z w Willem Willems Cuijper, 24 jaar
- x
- w Heijlke dr Dirk Adriaans
de helft van een camp van 1½ m in het bosch broeck
tussen Marike wed Henrik Dierx
Dirk Willems Cuijper (andere helft)
de straat
de vaartgraaf,
dat zijn voogden bij deiling 18-1-1631 hadden gekregen toen hij 23 jaar was,
verkoopt hij aan Jacob Jans van Schijndel.
R1552, fo 308, 16-1-1632
- 23 Goijert Willems Cuijper en Jan Jan Rutten als momboiren van Willem onmondige z w Willem Cuijper
hebben een cijns verkocht uit de helft van een camp hoijlants, 1½ m in t geheel, in het bosbroeck
tussen Maryke wed Henrik Dircx
de andere helft
de straat
de vaartgraaf.
Gelost 1635 door Victor van Wamel.
R1552, fo 205, 1631
- 24 Dirk z w Willem Willems Cuijper
- x
- w Heijlke dr Dirk Adriaans
heeft een cijns verkocht uit de helft van eenen camp hoijlants, 1½ m, in t bos broeck
tussen Adriaan Jans van der Merendonck
d' ander helft
de vaartgraaf
de straat.
Dirk lost in 1651.
R1552, fo 163v, 26-2-1631

- 25 Goijart Willems Cuijper en Jan z Jan Rutten van Griensven als voogden van Willem onmondige z Willem Willems Cuijper verkopen een cijns uit de helft van eenen camp hoijlants, 1½ m in t geheel, int bosch broeck
tussen Maryke wed Jan Henrik Diercx [Henrik Diercx]
andere helft
de straat
de vaartgraaf.
R1542, fo 125, 24-1-1631
- 26 Willem onmondige z Willem Willems Cuijper
x
Heijlke dr w Dirk Adriaans
erft de helft van eenen camp hoijlants, 1½ m in t geheel, in het bos broeck
tussen Marike wed Henrik Dircx
d'ander helft
de straat
tot opten vaertgraeff.
- Dirck z Willem Willems Cuijper
x
Heijlke dr w Dirk Adriaans
erft d'ander helft van eenen camp hoijlants, 1½ m in t geheel, in het bos broeck
tussen Adriaan Jans van der Merendonck
d'ander helft
de straat
tot opten vaertgraeff.
R1552, fo 125, 18-1-1631
- 27 Maria dr w Peter Havens
x
w Matheus Peters [Willems] van der Merendonck
xx
Mr. Rombout van den Yvelaer
de tocht (= vruchtgebruik) in een campken hoijlants 1½ m, in t vrijdom, buijten St. Antonis poert, bij de corte lange vonder
tussen Zebert Lamberts
sekeren dijck
de straat
draagt zij op aan zoon Frans Matheus P. van der Merendonck.
Deze verkoopt er een cijns uit.
R 1429, fo 420v, 18-2-1627
- 28 Henrick Dierck Diercxs
x
Marike dr Rutger Ancems
x
Marike Adriaans Spierincx
erft van Marike eenen camp hoijlants, 3½ m, in het bosch broeck
tussen de clarissen
Heijlke wed Willem Willems kuijper
de straat
de vaergraaf.
R1528, fo 14, 17-10-1626
- 29 Sebert z w Lambert Vuchts
x
Heijlke dr Jan Jan Delis Weijgerancx
x
Henrixke dr Henrik Claas Rutten van Griensven
erft een kempken op t bosch broeck, genoempt het daelbroeck, 1½ m
tussen Adriaan Jansen van der Merendonck

- Rombout Tonissen
de vaartgraaf
de boschstraat.
R1520, fo 26, 15-10-1619
- 30 Jan onmondige z w Huijbert Huijberts van der Merendonck
x
Cunegonda Jan Willems
krijgt bij erfdeiling een stuck hoijlants, ½ m, op t bosch broeck
tussen clooster St. Clara DB
de vaertgraeff
Arien Jansen Spierincx
Wouter van Achelen (C74).
R1854, fo 21, 29-1-1605
- 31 Dirk z w Adriaan Huijben wonende DD verkoopt een cijns uit eenen camp, 2 m, aen de cortte langhe
vonder, in t polsbroeck [!]
tussen Adriaan Spierinx
Adriaan van der Merendonck
de straat
Henrik Henrik Rutten (D67).
R1473, fo 168, 2-5-1602
- 32 Adriaan z w Jan van der Merendonck
x
Dirxke dr w Gielis Jeronimus
x
w Elizabet dr w Joost Joosten van den Venne
erft een hoiycamp, 10 hont (1 hont = 1 lopensaat; 6 hont = 1 m; 10 h = 1 bunder), aen den vaartgraaf
tussen Dirck Adriaan Huijben
Jan Delis Weijgerancx
die vaartgraaf
de straat.
St. Michielsgestel R45, fo 229, 29-3-1597
- 33 Antoon z w Cool Theeuwen Hacken [Cool Theeuwen Hacken was getrouwd met Marike Jan Willem
Rutten]
zekere kamp hooiland, 1½ m, buiten St. Antonis poort tegenover de korte lange vonder
tussen den baselaars dijck (zou dit niet de dwarsdijk moeten zijn?)
Peter Francken (D70)
den baselaars dijck (zou dit niet de nieuwen dijk moeten zijn?)
de straat
heeft hij verkocht aan Judith dr Lenaart Roelofs weduwe Peter Willems [van der Merendonck].
R1404, fo 232, 12-3-1582
- 34 Huijbert z w Huijbert van der Merendonck
x
Heijlke dr Jan Weijgerancx
krijgt bij deiling een weijveldeken. ½ m, achter den convente van der eijckendonck, bij de haseldonck
(C75enz)
tussen convent van de claren Den Bosch
de gemeijnen tochgrave
Jan Jacobs (C83+84)
Adriaan Jans Spierincx.
R1849, fo 132, 26-2-1582
- 35 Marten z w Jan van Elmpt z w Marten
een kamp hooiland, 3½ m, buiten St. Antonis poort, int bosch broeck
tussen de clarissen
Adriaan Huijbert Corstiaans [belending uit 1546],
welke kamp Jan van Elmpt z w Marten verkregen had tegen Jan, Klaas, Elizabet, Goijaart, Heilwich, en
Jutke kinderen w Goijart z Goijaart Claas

x
Jenneke

- nov 1546,
draagt hij op aan Adriaan Spierinck z w Jan Spierinck.
R1386, fo 7, 14-10-1564
- 36 Lucas en Huijbert zonen van w Huibert z w Jan Jans van der Merendonck
x
Geertruit Lodewijk Huijberts
erven een campken lants, ½ m, het leeken, aen den vaertgraaf
tussen de clarissen DB
de vaertgraeff
Sege Henrix van den Camp (C83+84)
de vaertgraeff.
R1846, fo 228, 26-1-1562
- 37 Zeger z w Adriaan Huijben verkoopt een cijns uit 1/5 van een kamp weiland in t bosch broeck, 1½ m
tussen kinderen w Jan van Elmpt
Jeronimus Gerits
Mr. Peter van Geffen (D66+67)
de straat.
R1374, fo 431v, 30-9-1558
- 38 Adriaan Huijben bezit 2 ½ m lant in t bos broeck.
OSA1589, ongefol., 1553
- 39 Jan van Elmpt verhuurt Henrik Spierinck 2 morgen weijlant aen de 9 morgen.
OSA1589, ongefol., 1553
- 40 Den convent van de claren verhuurt Henrik Jans 3 morgen weijlant op t bos broeck.
OSA1589, ongefol., 1553
- 41 Jeronimus Gerits bezit 1½ morgen weijlant opte vaertgraft.
OSA1589, ongefol., 1553
- 42 Adriaan z w Huijbert Christiaans Vogelssoen
x
Yke dr w Zeger van den Camp
verkoopt Henrik z w Peter Eijmberts een cijns uit een kempken hoijlants, 1½ m, opten wech van s
Hertogenbossche nae den Dungen toe ter plaetse genoempt opt bosch broeck
tussen Jan van Elmpt Martenssoen
Jeronimus Gheritssoen
de straat
den vaertgraeff.
R1363, fo 82, 30-1-1553
- 43 Arnt Voegels z w Arnt
x
Henrica dr Arnt Beckers z w Gerard
de helft van een stukje land, het leken
tussen convent Clara DB
den vaergraaff
erfgen. Zeger van den Camp (C83+84)
Jan van Elmpt (de belending is van het hele stuk land)
heeft hij verkocht aan Jan de oude z w Jan van der Merendonck.
R1354, fo 464, 26-9-1550
- 44 Jeronimus z w Gerard Erits verkoopt een cijns uit een kamp hooiland, 1½ m
tussen Henrik z [Klaas] Rutten [man van Heilwich Henrik Willems; GDD63c]
Adriaan Huijberts
den vaergrave
de straat.

- 45 Johanna
x
w Goijart Goijart Claas
de tocht in een kamp hooiland, 3½ m, buiten St. Antonis poort, in t bosch broeck
tussen de clarissen
 Adriaan Huijbert Corstiaans
 den vairgrave
 de straat
draagt zij op aan hun kinderen Jan, Klaas, Elizabet en Jutta, Goijaart en Heilwich.
Dezen, die kamp, hebben zij verkocht aan Jan van Elmpt z w Marten,
belast met 10 gld Paulus Raessen.
R1347, fo 19, 5-11-1546
- 46 Jan Willem Rutten
x
Katarina dr Jan Arnts Maessoen
 x
 Margriet
krijgt bij deiling een groesvelt bij die baesselaersdijck
tussen de baselaars dijck
 erfgen. Henrik Willems
 de baselaars dijck
 de gemene straat;
Schijndel R43, fo 112, 10-6-1545
- 47 Adriaan z w Hubert Corstiaans verkoopt Jan z w Rutger Jans van Griensvenne een cijns uit land in t bosch
broeck achter Porta Celi, 1 bunder
tussen Jenneke wed Goijaart Goijaarts
 Jeronimus Gerards
 de vairgrave
 de straat.
R1331, fo 252, 16-4-1540
- 48 Joost z w Peter Erits en Peter z Henrik Jans als man van Katarina dr w Peter Erits
op een kamp, 3 m (let op: hier zijn 2 kampen samen genomen), in de dael campen
tussen Jan Arnts
 Adriaan Huijbert Corstkens
 de vaergrave
 de straat
t.b.v. Mechtelt wed w Henrik Willems en Jeronimus en Anna kinderen w Gerard Erits hebben zij vertegen
(= afstand gedaan).
R1314, fo 145v, 8-5-1531
- 49 Cornelis en Antonis zonen w Peter van der Meer,
Peter en Heilwich kinderen w Jan Smeeds
 x
 Anna dr w Peter van der Meer
¾ in een kamp weiland, bij het klooster Porta Celi
tussen dat klooster
 Gerard Elens [belending uit 1503]
hadden zij opgedragen aan Agnes dr w Peter van der Meer [die daarmee het geheel bezat];
in het testament van Agnes werd de kamp gelegateerd aan Jan z w Peter z w Jan Zomers
 x
 Anna dr w Peter van der Meer.
Jan Peter Jan Zomers
die kamp hooiland van 10 lop (lopensaten; 6 lop is 1 m)
tussen Porta Celi
 Mechtelt wed Henrik Willems
 Porta Celi (D71)

- de straat
 draagt hij op aan Jan z w Arnt Henrixs van Scijnle,
 belast met 1 gld Jan Willem Rutten, 1 gld Marie van Gestel.
 R1311, fo 256, 15-12-1529
- 50 Jan z w Peter van der Meer verkoopt een cijns uit 1½ m land buiten de baseldonckse poort, achter Porta Celi
 tussen de steeg
 Mechtelt wed Henrik Willems en Katarina wed Lenaart Engberts (D69)
 de straat
 klooster Porta Celi (D71).
 R1310, fo 201, 29-7-1529
- 51 Jan z w Peter Jacobs van der Meer belooft Jan z Willem Rutgers van Griensvenne een cijns te betalen uit 1
 bunder hooiland, over het klooster Porta Celi, op DD
 tussen klooster Porta Celi
 Mechtelt wed Henrik Willems
 de straat
 klooster Porta Celi (D71).
 R1303, fo 258, 8-8-1525
- 52 Yda onmondige dr Gielis Zegers van den Kamp en haar voogden Rutger z w Rutger van Griensvenne en
 Henrik Goijarts van den Camp [Het moet zijn: Yda dr Zeger van den Kamp; er heeft geen Gielis Zegers
 van den Kamp bestaan; GDD366]
 krijgen bij erfdeiling land in t bosch broeck
 tussen Arnt Claas
 Mechtelt wed Henrik Willems
 de straat
 den vaerengrave.
 R1842, fo 234, 16-7-1518
- 53 Gerard z w Roelof Emonts
 een kamp broekland, 4 m, bij Porta Celi en de leprozen Eijendonck (C66), de dalen camp
 tussen Klaas Klaassen
 eigen erf (C82-84)
 Lodewijk Huijben
 de straat
 draagt hij op aan de clarissen DB.
 Elizabet dr Gerard Roelof Emonts
 x 1^e vrouw
 Agnes dr w Jan Robben van Houthem
 is in dat klooster.
 R1279, fo 213, 5-6-1510
- 54 Henrik Hoornken z w Arnt
 x
 Elizabet dr w Arnt Roelofs van der Rennendonck
 2 bunder of 3 m broekland bij Porta Celi of bazeldonck
 tussen Roelof z w Henrik Emonts (C80-84)
 Jan van den Camp
 de straat
 de leijgrave,
 welke 2 b of 3 m Arnt Roelofs van der Rennendonck had verkregen tegen Henrik Pels ontvanger in de
 meijerij van DB,
 nu gelegen
 tussen Gerard Roelen (C80-84)
 Zeger van den Camp
 de straat
 de vaargrave
 draagt hij op aan Arnt z w Klaas Goijaarts.
 Deze belooft er een cijns uit.
 R1279, fo 173, 19-3-1510

- 55 Cornelis en Antoon zonen w Peter van der Meer, en
Peter en Heilwich kinderen w Jan smeeds
x
Anna dr Peter van der Meer
¾ van een kamp weiland bij Porta Celi
tussen het klooster Porta Celi
Gerard Elensoen
de straat
Jan van den Steen (D71+72)
dragen zij op aan Agnes dr w Peter van der Meer.
R1272, fo 9v, 18-11-1503
- 56 Engbert z w Willem Lodewijks
x
Adriana dr w Henrik Buck
x
w Aleit dr w Gerit die Vrieze z w Willem Deenkens van Vechel
10 hont land achter die baseldonck
tussen Gerard Erards
w Jan van der Meer
Lenaart Engberts (D69) en Jan van den Steen (D71+72)
de straat
verkopen zij aan Jan z w Erard van den Camp.
R1267, fo 300, 26-1-1499
- 57 De kinderen van w Peter z w Jan van den Leempoel alias van der Meer,
Jan en Gijsbert zonen w Engbert z w Jan van den Leempoel en
de kinderen w Jacob Gerits
krijgen bij deijling 10 hont land bij Porta Celi
tussen Engbert Willems
Porta Celi
Jan van den Steen (D71+72)
de straat.
R1258, fo 394v, 12-8-1489
- 58 Gerard z w Jacob Gerits
zekere beemd, dat broeck, bij het klooster Porta Celi
tussen Engbert Willems
dat klooster,
die Gerard bij deijling had verkregen,
draagt hij op aan Jan van den Leempoel z w Jan [ook van der Meer genoemd].
Gijsberta dr w Jacob Gerits ziet van vernadering af, 28-2.
R1251, fo 305v, 23-1-1482
- 59 Engbert z w Willem Lodewijks verkoopt rektor altaar St. Jan DB een cijns 5 pond uit een kamp land, 3 m
en 2 hont (let op; hier zijn 2 kampen samen genomen), achter Porta Celi
tussen Jan van den Camp de oude
Jacob Gerits
de straat
Engbert van Griensvenne (D69).
Jan z w Erard van den Camp, in afwezigheid van die rektor, vernadert, 19-10.
R1250, fo 193, 14-10-1480
- 60 Jan z w Huibert Lodewijks
erft een stukje broekland, een zegveldeke bij die varegrave, of d leedeken
tussen Roelof Henrik Emonts
Marcel van den Ekart bontwerker (C76+77)
Aart Roelofs van der Rennendonck
Willem Hals (C83+84).
fo 222: Jan draagt het op aan zijn broer Lodewijk, 4-7.
R1244, fo 221v, 30-6-1475

- 61 Engbert z w Willem Lodewijks erft (1^e portie) den verrencamp, achter Porta Celi
tussen Jan van den Camp
Jacob Gerits
de straat
Engbert van Griensvenne (D69).
R1243, fo 181v, 5-11-1473
- 62 Gerard, Jan en Elizabet kinderen van w Gerard z w Arnt Yewaens,
Jan z w Aart van der Sluijs man van Geertruit dr w Gerard, en
Gerard z w Adriaan s bijen Jans
x
Belya dr w Gerard
een stuk land, dat leeyken
tussen Roelof z w Henrik Emonts
die haseldonck (C75enz)
Jan van den Camp
eertijds Willem Hals (C83+84)
dragen zij op aan Geertruijt dr w Jan Elen [zij trouwt Huibert Lodewijk Willems].
R1242, fo 112v, 18-11-1472
- 63 Klaas van der Boijdonck z Willem van der Boijdonck
goederen van Jan nat z w Henrik van den Camp z w Jan van den Camp,
die Klaas verkregen had tegen Willem die coster z w Henrik die coster van Schijnle,
draagt hij op aan Peter Hals z w Jan Hals.
Peter Hals
1/6 in een beemd op t broeck
tussen Jan z w Goossen Yevels (C75enz) en Jan Glaviman (D69) e.a.
de straat
Roelof Henrik Emonts
convent Porta Celi
verkoopt hij aan Jacob z w Gerard z w Jan Vranckensoen.
Jacob belooft Gerit Mol van Dryel 31 gouden peters.
R1219, fo 252, 28-8-1449
- 64 Roelof z Henrik Emontssoen
2 kampen land naast elkaar, 7½ m, achter Porta Celi
tussen Klaas z w Lambert van Goederheijl (C85+86, oost van C80)
Dirk van den Camp
de straat
erfgen. w Henrik van den Camp en Henrik Emonts (C74)
verkoopt hij aan Jan z w Goossen van Niewael [heeft geen doorgang gehad; is er vernaderd?].
R1218, fo 266v, 24-4-1448
- 65 Mechtelt en Aleit drs van Gijsbert Wonder
Jacob Oden? man van Hadewych dr Gijb Wonder
Jan van Beke z w Wellen van Beke man van Katarina dr Gijb Wonder
1 bunder land, hen aangekomen door dood van
Oda dr Gijb Wonder
x
w Henrik van den Camp,
achter Porta Celi
tussen Henrik Emonts
Jan van den Camp
de straat
die hazeldonc (C75enz)
dragen zij op aan Dirk nat z w Henrik van den Camp.
Arnt van Beke z w Henrik ziet van vernadering af.
R1218, fo 280, 28-6-1448
- 66 Willem z w Lodewijk z w Willem Gielis

- x
 Hadewych dr w Jan Elen
 erft een kamp op t broec, 20 hont (let op; dit zijn 2 stukken van 10 hont)
 tussen Jan van den Camp
 Henrik van den Camp
 die vaergrave
 de straat.
 R1212, fo 27, 24-1-1442
- 67 Gerit z w Arnt Yewijn
 x
 Beatrijs dr w Jan Elen [van den Kamp]
 erft een stukje broekland, dat ledeken,
 tussen Roelof Coenen (C80)
 die vaergrave
 Henrik van den Camp.
 R1212, fo 27, 24-1-1442
- 68 Engbert z w Godschalk Giselmaers
 in afwezigheid van Aart van der Weijde, vernadert 1 bunder land op DD, welke Aart verkregen had van
 Katarina wed w Godschalk Giselmaers en draagt het op aan Henrik van den Camp.
 R1201, fo 278, 31-8-1431
- 69 Katarina
 x
 w Godschalk Ghiselmaers
 1 bunder land
 tussen Roelof Coenen
 Henrik van den Camp
 de straat
 het water die lee,
 welke 1 m Katarina mits dood van haar vader Jan van den Kamp was aangekomen in haar weduwlijke
 stoel,
 verkoopt zij aan Aart van der Weijden goudsmid,
 belast met 1 mud rog.
 R1201, fo 120, 10-7-1431
- 70 Engelbert z Katarina
 x
 w Godschalk Giselmaers
 verkoopt een pacht uit een huis op de Keer en stelt tot meerder zekerheid
 1 bunder beemd, die lee
 tussen Henrik van den Kamp
 Roelof Koenen
 de hazeldonc (C75enz)
 de straat,
 welke beemd Katarina was aangekomen door dood van haar vader w Jan van den Camp in haar weduwlijke
 stoel.
 R1198, fo 34v, 13-2-1428
- 71 Sophia dr w Jan van den Camp z w Engbert van den Camp
 de tocht in 8 m land van een kamp van 1 1½ m, achter die bazeldonc,
 tussen Jan van Steensel die Coninc (C82-84) ter voert waert
 die steeg,
 welke kamp 1 1½ m Engbert van den Campe verkregen had tegen de stad DB,
 draagt zij op aan Joorden nat z w Jan van Geldrop ridder
 x
 Aleit dr Sophie
 x
 Jan Giben
 en Hadewych haar andere dr.

- Dezen, dat land, dragen zij op aan Jan z w Eryt Wijnensoen.
R1191, fo 172v, 29-8-1419
- 72 Sophia dr w Jan van den Camp z w Engbert van den Camp
de tocht in 1/6 van die lede, achter die bazeldonc,
naast de aalkamp (D68+69)
de kamp van w Engbert
Roelof Koijs Dirks,
den aalkamp (over de vaartgraaf),
welke kamp Engbert van den Campe verkregen had tegen de stad DB, zoals in de brief met het grote zegel
staat,
draagt zij op aan Joorden nat z w Jan van Geldrop ridder
x
Aleit dr Sophie
x
Jan Giben
en Hadewych haar andere dr.
Dezen, dat land, dragen zij op aan Jan z w Eryt Wijnensoen.
R1191, fo 172v, 29-8-1419
- 73 Jan van den Camp z w Jan van den Camp verkoopt secr. t.b.v. zijn natuurlijke kinderen, van hem en van
Margriet dr Henrik Roefs, een pacht 15 mud rog uit 1/6 van een beempt van 9 m
tussen Porta Celi
Engbert Luding van Uden (C80).
Jan draagt al zijn goederen en beesten aan Margriet op.
R1189, fo 260v, 15-1-1416 niet gepasseerd
- 74 Katarina
x
w Godschalk Giselmaarssoen
en haar zoon Engbert
1/6 in een kamp achter Porta Celi
tussen die baseldoncsche straat
die haseldonc (C77) en die aalcamp (D69)
dragen zij op aan Henrik z w Jan van den Camp.
R1186, fo 390v, 3-5-1410
- 75 Jan z w Jan Femijensoen [Hals]
x
Belie de oude dr w Jan van den Camp
1/6 van een kamp van 9 m achter Porta Celi
tussen de straat
die haseldonc (C75enz) en die aalcamp (D69)
klooster Porta Celi
w Engbert Luding van Uden (C80)
verkopen zij aan Henrik z w Jan van den Camp.
R1186, fo 346v, 6-3-1410
- 76 Peter nat z w Willem z w Lodeijk van der Eijkendonc
4 m land, die paardcamp, achter Porta Celi
tussen Jan die becker (C82-84?)
Jan van den Camp (de kamp van 9 m?)
verkoopt hij aan Engbert Ludinc z w Jacob van Uden.
R1178, fo 394v, dinsdag na salvon... 1390
- 77 Peter nat z w Willem z w Lodewijk van der Eijkendonc verkoopt heer Henrik van Best en zijn nat z Jan een
cijns uit die perdescamp, achter Porta Celi
tussen Jan die becker
Jan van den Camp.
Willem van den Velde ziet van vernadering af.
Vererving van de cijns 4 pond in R1183, fo 34v, dinsdag na 21-1-1403.
R1177, fo 356, donderdag na oktaaf van pasen 1387

Fig. 11. Luchtfoto 1953 VI-173. Aan de zuidzijde van de kanaal waren toen nog D70 (deels), C80oud, C78, C79 en C80 zichtbaar naast het opgespoten witte terrein tegenover de "Indische buurt". Aan de noordzijde bevindt zich een stukje van de Boschstraat. Geheel links in de kanaal sluis 1.

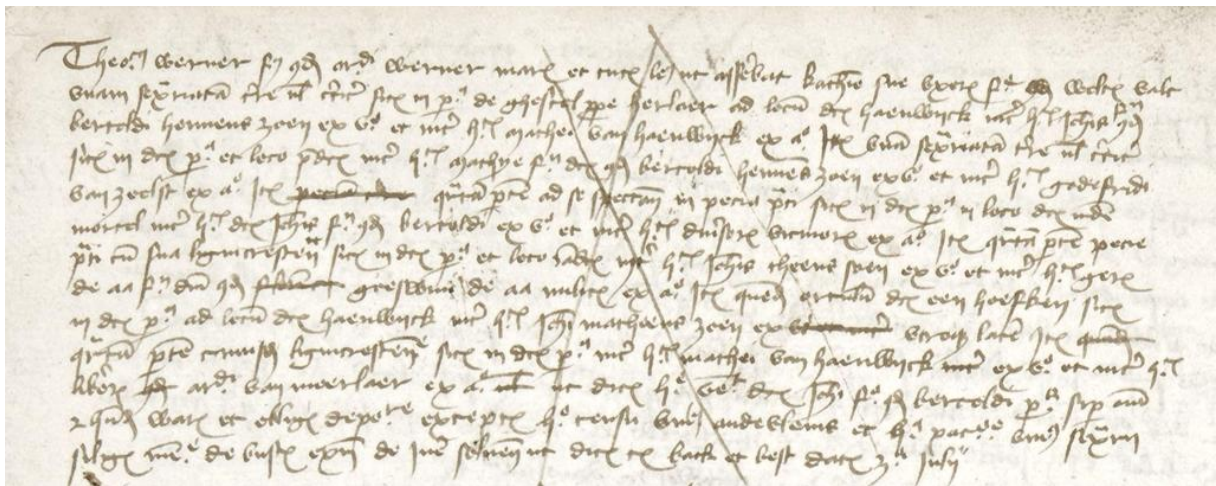
De oplossing (waarmee de rekonstruktiekaart fig. 9 is gemaakt)

D92	D70	C80oud	C78	C79	leeken	C80
7	6	5	4	3	2	1
11	17	9	18	8	12	40
13	29	10	19	28	15	53
14	48	16	20	35	30	64
27	56	32	21	39	34	76
33	59	41	22	45	36	77
46	61	44	23	54	43	
49	66	48	24	65	60	
50	72	59	25	68	62	
51		61	26	69	67	
55		66	31	70		
57		71	37	74		
58			38			
63			42			
75			47			
			52			
			73			

Een Gestelse Katharina met een verrassende achternaam

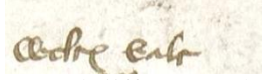
Volgens een akte uit 1432 was Dirk Arnts Werner getrouwd met Katharina Wouters. Haar achternaam werd op blad Genealogie van Den Dungen 10m gespeld als Vilt; niet zo verwonderlijk als bedacht wordt dat deze naam in Den Dungen meer voorkwam, maar niettemin een staaltje van slordig lezen.

Dirk en Katharina woonden in het nieuwgebouwde huis Boschpad 20.²⁷

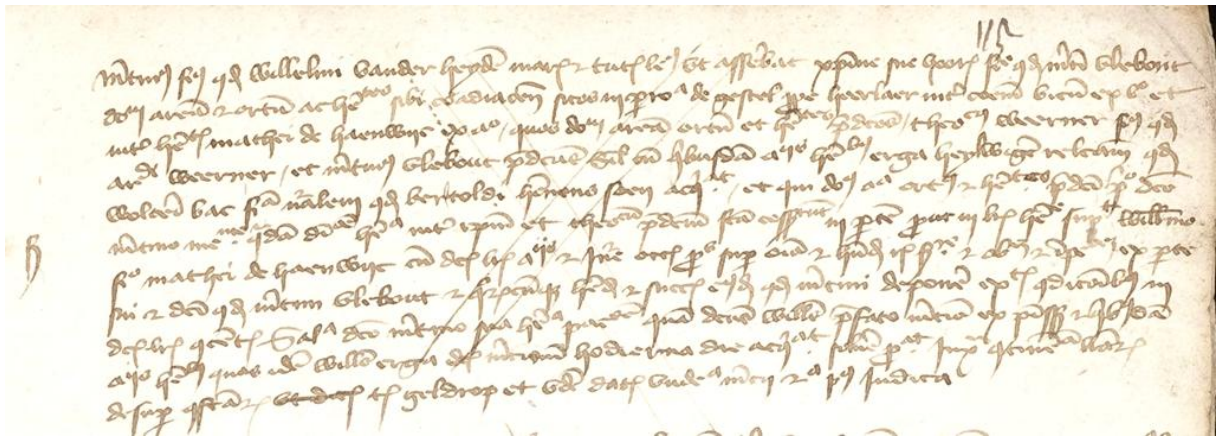

R1202, fo 125v, 2-7-1432.

Kijk maar eens.

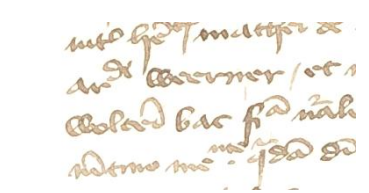

Een schrijffout van de Bossche sekretaris liet ons nog eens beter kijken.

R1218, fo 115, 11-3-1448.

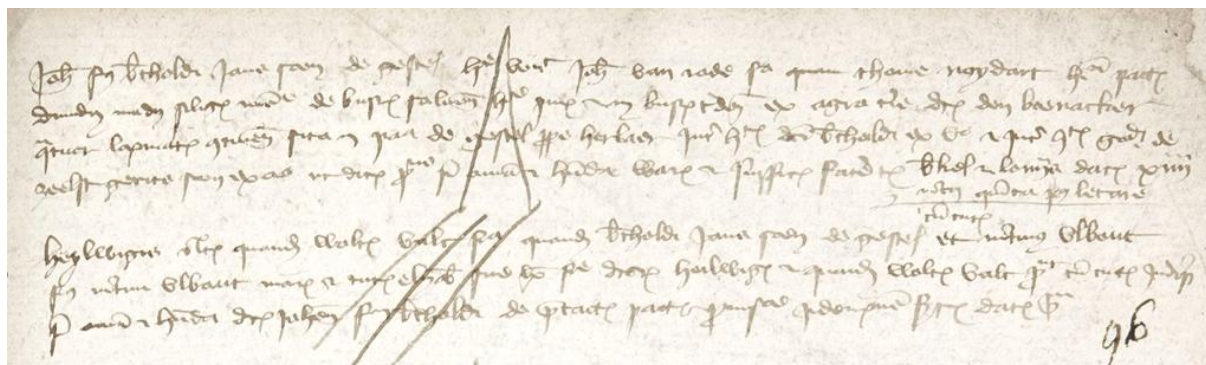
De achternaam van Wouter is in deze akte Bac.

Om het overzichtelijk te maken komen de genealogische betrekkingen in beide akten in het volgende schema.

Wouter Bac of Vilt of ...
x
Heilwich natuurlijke dochter van Bertout Hennesoon
kinderen:
1. Katarina
x Dirk Arnts Werner
2. NN
x Marten Ulebout
de dochter Christina is getrouwd met Marten Willems van der Heijden

Gelukkig kunnen we om uitsluitel te rade gaan in een andere akte.

R1189, fo 96, 14-3-1415.

Daarin doen Heilwich dochter van Bertout Janssoon van Gestel als weduwe van Wouter Valc, en Marten Ulbaut zoon van Marten Ulbaut als man van Elizabet dochter van Heilwich en Wouter Valc, een belofte aan Jan Bertout Jans van Gestel. Hiermee kan het schema helemaal worden ingevuld.

Wouter Valc

overleden voor 1415

x

(1585)

Heilwich nat dr Bertout Hennensoon

= Heilwich Bertout Jans van Gestel

kinderen:

1. Katarina

x Dirk Arnts Werner, zie blad 10m

2. Elizabet

x Marten Ulebout

de dochter Christina is getrouwd met Marten Willems van der Heijden

¹ Bij Westelaken bijvoorbeeld, zie Het Griensvenneke **19** (1994), blz 16.

² R 1175, fo 232v, donderdag na Margriet (25 juli) 1370.

³ R 1232, fo 476v, 6-7-1463.

⁴ R 1217, fo 168v, 26-5-1447.

⁵ R 1192, fo 491, 4-7-1422.

⁶ R 1185, fo 123v, 28-4-1407. De belendingen zijn: Henrik Aalbrechts (Paterstraat 34 en 40), Henrik van den Hoorinc (Grinsel 83), en Jan Huben van Lieshout (Grinsel 81).

⁷ R 1192, fo 491, 4-7-1422.

⁸ R 1197, fo 54v, 14-12-1425.

⁹ R 1187, fo 16, 6-11-1410.

¹⁰ R 1232, fo 137, 16-12-1461

¹¹ R 1275, fo 44, 9-5-1506

¹² R 1306, fo 182, 17-8-1527.

¹³ R 1232, fo 476v, 6-7-1463.

¹⁴ R 1240, fo 114v, 1-4-1471.

¹⁵ R 1257, fo 146v, 28-1-1488.

¹⁶ R 1308, fo 382, 17-12-1527.

¹⁷ R 1401, fo 202, 28-2-1576.

¹⁸ R 1252, fo 394, 26-11-1482.

¹⁹ R 1849, fo 523, 4-5-1587.

²⁰ R 1636, fo 105v, 23-11-1694.

²¹ R 1672, fo 170v, 17-3-1679; R 1660A, fo 39v, 10-6-1704.

²² Zie *Dungense Historien* **8** (2014), blz 21.

²³ Zie *Dungense Historien* **11** (2017), blz 57.

²⁴ Zie *Dungense Historien* **6** (2012), blz 25.

²⁵ Zie *Dungense Historien* **10** (2016), blz 42.

²⁶ Zie *Dungense Historien* van oktober j.l., blz 24.

²⁷ Voor zover het mogelijk is de woonplaats af te leiden uit het bezit van een huis.